

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 7672-04 אבו בכר נ' מדינת ישראל

בפני
התובע כב' השופטת עירית כהןמר _____ אבו בכר
ע"י ב"כ עוה"ד מוחמד דחלה ואח'

נגד

הנתבעת מדינת ישראל
ע"י פרקליטות מחוז תל אביב (אזרחי)**פסק דין**

1. התובע תושב טולכרם.
 2. לטענת התובע, במהלך חיפוש שנערך בביתו על ידי חיילי צה"ל, נגנבו ממנו כספים.
 3. אין מחלוקת כי בתאריך 21.1.02 ערכו חיילי צה"ל חיפוש בביתו של התובע.
 4. אין גם מחלוקת כי במהלך החיפוש נמצאו בביתו של התובע שטרות כסף רבים.
 5. המחלוקת היא האם אכן נגנבו מהבית שטרות, ואם כן, באיזה סכום.
- התובע העיד כי חיילי צה"ל ביקשו ממנו ומיתר שוכני הבית לצאת מהבית ולהתרחק מהמקום, והם נכנסו לדירות בבניין, לרבות הדירה שלו, וביצעו חיפוש (התובע, סעיף 8 לתצהיר). לפי תצהירו, הוא ושכנו ע' ומשפחותיהם ניגשו לבניין שממול, תחילה לדירתו של ס' משם לדירתו של נ', שכנו של ס', שמרפסת דירתו וחלונות דירתו משקיפים לעבר חדר השינה שבדירתו (התובע, סעיף 9 לתצהיר).
- התובע עקב אחרי תנועת החיילים שהדליקו את אורות הבניין והבחין בחיילים שנכנסו לחדר השינה בדירתו (התובע, סעיף 9 לתצהיר). התובע הצהיר כי ראה מספר חיילים שהתאספו באזור הכספת שבה אוחסנו הכספים (התובע, סעיף 9 לתצהיר).
- לפי תצהיר התובע, האירוע נמשך מהשעה 03:00 עד לשעה 06:00 (התובע, סעיף 10 לתצהיר).

התובע הצהיר כי:

“עם תום החיפוש, נכנסתי חזרה לביתי וגיליתי לתדהמתי, כי אותו “חיפוש” היה אלים במיוחד, וכי הוא גרם לנזקים כבדים לבית ולתכולתו, בין היתר, לריהוט, למכשירי חשמל, לכלים וכו’...בחדר השינה שלי, גיליתי שהחיילים חיפשו בכספת ושטרות היו פזורים לכל עבר שטרות כסף (זר ומקומי) וזהב. כמו כן, נגנבו סכומים של 50,300 ₪ (בשטרות של 200 ₪ ו- 3 שטרות של 100 ₪) וכן סכום של 13,500 דולר ארה”ב (בשטרות של \$100) שהיו בתוך אחד ממגירות הכספת שהייתה בחדר השינה שלי” (התובע, סעיף 11 לתצהיר).

התובע הצהיר כי כמה ימים לפני האירוע הכספת הייתה ללא דלת אלקטרונית מאחר והוא מסר את הדלת לתיקון (התובע, סעיף 13 לתצהיר).

6. זמן קצר לאחר הפלישה הגיע צוות מערוץ 2, צילם את הנזק וראיין את התובע. באותו יום שודרה הכתבה (התובע, סעיף 14 לתצהיר).

תקליטור ובו תיעוד הכתבה צורף כנספח ב' לתצהיר התובע.

7. ביום האירוע מסר התובע הודעה לחבר הכנסת מוחמד ברכה על שאירע ועל הביזה (התובע, סעיף 18 לתצהיר).

מספר ימים לאחר האירוע פנה התובע למפקדת התיאום והקישור והודיע על שאירע ועל הנזק שנגרם (התובע, סעיף 19 לתצהיר).

כשנה לאחר מכן, פנה התובע למוקד להגנת הפרט על מנת שיטפלו בעניין (התובע, סעיף 19 לתצהיר).

8. ע', השוכר דירה מהתובע, בביתו, היה עם התובע באותו ערב. הוא הצהיר כי הוא והתובע היו בביתו של נ', שמרפסת דירתו וחלונות דירתו משקיפים לעבר חדר השינה של דירת התובע, ומשם ראה שהחיילים נמצאים בדירתו של התובע ומסתובבים בחדר השינה שלו. לפי תצהירו המרחק בין הבניינים הוא כ- 10 מטרים (ע', סעיף 7 לתצהיר).

ע' הצהיר כי לאחר עזיבת החיילים הוא חזר לדירתו וראה שהחיילים השליכו אמל"ח ופצצות וגרמו לנזק רב. לאור העשן הרב הוא עלה לביתו של התובע.

עוד לפי תצהירו :

“שם ראיתי כי נגרם נזק כבד לדירתו, לרבות נזק לרהיטים ולכלי הבית. בחדר השינה, שם הייתה הכספת, היו פזורים על הרצפה שטרות של כסף (זר ומקומי) וזהב, והתובע החל לצעוק “גנבו אותי”” (ע', סעיף 9 לתצהיר).

9. נ', אשר בביתו היו התובע וע', נתן אף הוא תצהיר. לפי תצהירו התובע וע' נכנסו לדירתו, עמדו ליד חלון ביתו והתבוננו במה שמתרחש בבניין שלהם (נ', סעיף 5 לתצהיר).
10. גם ס', שכן בבית ממול, אשר אליו נכנסו התובע וע' לפני שעלו לנ', נתן תצהיר.
11. מטעם הנתבעים נתנו תצהירים רס"ן ש', רס"ל (מילי) א' ורס"ל ע'.
12. רס"ן ש' הצהיר כי הכוח הגיע לבית שבו על פי מידע מודיעיני מוקדם היה מבוקש חמוש, על מנת לעצור את המחבל (רס"ן ש', סעיף 7 לתצהיר). המבצע היה סמוך למבצע חומת מגן (רס"ן ש', סעיף 3 לתצהיר). רס"ן ש' מתאר בתצהירו את השתלשלות הוצאת יושבי הבית מהבניין.
- לפי תצהירו, מאחר והמבוקש לא יצא מהבית, נוצר צורך לחדור פיזית אל הבית עם הלוחמים (רס"ן ש', סעיף 14 לתצהיר). עוד לפי תצהירו: **"אחרי שסיימנו לסרוק את שאר הדירות בבניין, התמקמנו באחת הדירות, וסמל א' (במקור רשום שם המשפחה, ע.כ.) המשיך לבצע סריקה אחרי אמל"ח, ואז הודיע לי שיש באחד החדרים כסף. נתתי הוראה לא' (במקור רשום שם המשפחה) להישאר בחדר הזה ולשמור על הכסף"** (רס"ן ש', סעיף 17 לתצהיר).
- עם סיום הסריקה עזב הכוח את הבית במהירות, מתוך חשש שהמחבלים כבר יודעים שהם הגיעו ויכולים לארוב ולהפתיע אותם (רס"ן ש', סעיף 18 לתצהיר).
- רס"ן ש' הצהיר כי הכוח שלקח חלק במשימה הורכב מטובי הלוחמים ואין לו ספק כי איש מהלוחמים לא היה גונב דבר (רס"ן ש', סעיף 5 לתצהיר).
13. רס"ל א' שימש ביום האירוע כסמל צוות בכיר בשירות קבע, בצוות היחידה אשר ביצע את המעצר והחיפוש בבית נשוא התביעה. רס"ל א' היה בכוח הסגירה על הבית, הכוח שאחראי על מניעת בריחתו של המבוקש מהבית (רס"ל א', סעיף 11 לתצהיר).
- לפי תצהירו של רס"ל א', לאחר שהמבוקש לא יצא, נאלץ כוח הסריקה, שאמור לבדוק מי מצוי בבית ושאינן מטענים ואין סכנה ואין מחבלים שעלולים לירות ולפגוע, להיכנס ולבדוק את הבית (רס"ל א', סעיף 15 לתצהיר).
- לאחר כניסת כוח הסריקה, נכנס רס"ל א' עם כוח הסגירה, וחבר אל שאר הכוח (רס"ל א', סעיף 17 לתצהיר).
- רס"ל א' הצהיר:

"התמקמנו בבית. בסריקה של אחד החדרים, פתחתי ארון או שידה קטנה, מעץ, כדי לראות אם אין שם משהו מסוכן, אם אין נשק, או מחבל או כל דבר העלול לסכן את כוחותינו" (רס"ל א', סעיף 18 לתצהיר).

"כשפתחתי את הארון הנ"ל ראיתי כסף. מה שזכור לי זה שראיתי דולרים. לא ראיתי שקלים או זהב או כל סוג אחר של כסף" (רס"ל א', סעיף 19 לתצהיר).

"מייד כשראיתי את הכסף, דיווחתי למפקד הצוות שהנחה אותי להישאר בחדר ולשמור על הכסף. אדגיש כי לאורך כל שהייתי בבית הנ"ל שמרתי על הארונית בה היה הכסף ואיש לא התקרב אליה" (רס"ל א', סעיף 20 לתצהיר).

14. רס"ל א' הצהיר כי ההוראה שקיבלו הייתה לצאת מהבית לקראת אור יום, וכך עשו (רס"ל א', סעיף 21 לתצהיר).

רס"ל א' הצהיר כי: "עם סיום הסריקות בבית, אני הייתי האחרון שיצא מהבית ואחרי איש לא נכנס שוב לתוך הבית מהכוח הצבאי" (רס"ל א', סעיף 22 לתצהיר).

15. רס"ל א' הצהיר כי:

הכסף שראה היה דולרים, הוא לא ראה כל סוג של כסף או זהב אחרים (רס"ל א', סעיף 23(א) לתצהיר).

הכסף היה בתוך ארונית מעץ, צמודה לקיר, לא בתוך כספת (רס"ל א', סעיף 23(ב) לתצהיר).

16. רס"ל א' צפה בסרטון שצרף התובע ולא ראה בו את החדר בו הוא היה ואף לא את הארונית.

17. רס"ל ע' אשר נתן אף הוא תצהיר נכנס וסרק את הבית אחר המבוקש החמוש (רס"ל ע', סעיף 17 לתצהיר). לפי תצהירו, מאחר והמבוקש החמוש לא נמצא, המשיכו בסריקה קפדנית של הבית לצורך איתור אמל"ח, תוך שמירה מקסימלית על רכוש הבית (רס"ל ע', סעיף 18 לתצהיר).

רס"ל ע' זוכר שהתגלה כסף באחד מחדרי הבית וכי מפקד הצוות הותיר את רס"ל א' בחדר (רס"ל ע', סעיף 19 לתצהיר).

18. ע' העיד כי כל הלילה הוא והתובע צפו מהחלון אל דירת התובע. זה לא היה ברצף (ע', עמוד 10 לפרוטוקול). הם ראו חיילים שהולכים בבית (ע', עמוד 10 לפרוטוקול). כשהחיילים עזבו הם חזרו אל הבית (ע', עמוד 12 לפרוטוקול).

לפי עדותו, כאשר הוא עלה לדירת התובע ראה כסף במטבע ירדני, דולרים, כסף ישראלי וזהב (ע', עמוד 13 לפרוטוקול).

19. התובע העיד כי הוא ראה שלושה חיילים ליד הכספת. הוא לא ראה מישהו לוקח משהו מהכספת (התובע, עמוד 29 לפרוטוקול). התובע חזר הביתה מיד כאשר החיילים עזבו (התובע, עמוד 34 לפרוטוקול).
20. התובע העיד כי הכסף היה במגירה בכספת למטה, והמגירה הייתה נעולה במפתח (התובע, עמוד 20 לפרוטוקול). הוא העיד כי החיילים הרסו את המגירה (התובע, עמוד 21 לפרוטוקול).
- לפי עדותו הכספת בגודל דוכן העדים (התובע, עמוד 23 לפרוטוקול).
- כאשר נשאל מדוע לא פנה אל החיילים כאשר גילה שחסרים כספים השיב התובע כי בתחילת האירוע הוא פנה אל אחד החיילים ואמר שהוא רוצה חלב לבתו הקטנה, וזאת על מנת להיכנס ולהוציא את הכסף, אך החייל איים עליו עם הרובה ואמר לו לחזור אחורה (התובע, עמוד 33 לפרוטוקול).
21. רס"ל א' העיד כי בשלב ראשון נעשית סריקה נגד אדם (רס"ל א', עמוד 37 לפרוטוקול). רק אחרי שמסתיימת הסריקה לאדם, נכנס כוח וחובר אל הכוח הראשון לסריקת אמל"ח (רס"ל א', עמוד 39 לפרוטוקול).
- רס"ן ש' אמר דברים דומים (רס"ן ש', עמוד 49 לפרוטוקול).
22. אשר לכספת, רס"ל א' העיד כי בשלב מסוים נתקל בארונית, הוא פתח אותה ומצא כסף, הוא העביר דיווח למפקד, ניתנה לו הוראה לשמור על הכסף וכך הוא עשה (רס"ל א', עמוד 41 לפרוטוקול).
- רס"ל א' לא זכר שהיו מגירות, הוא זכר מדף שהיה עליו את הכסף (רס"ל א', עמוד 41 לפרוטוקול). הוא זכר חבילות של שטרות, זכור לו כי היו דולרים (רס"ל א', עמוד 41 לפרוטוקול).
- לשאלת בית המשפט האם לא הוציאו את הכסף לראות מה יש מאחוריו, השיב רס"ל א' כי הוא פשפש בארונית כי הוא סרק אותה (רס"ל א', עמוד 42 לפרוטוקול).
- רס"ן ש' לא זכר את הארון בבירור, הוא זכר שהייתה מגירה חשופה בלי דלת (רס"ן ש', עמוד 55 לפרוטוקול).
- רס"ן ש' העיד כי: **"באותה דירה שאני הייתי בה, שם א' מצא את הכסף. הגעתי לשם, אני מבין ממנו שהכסף במגירה ואני אומר לו לוודא שהכסף נשאר שם והכסף לא יוצא מהמגירה ואף לוחם לא נכנס לחדר"** (רס"ן ש', עמוד 51 לפרוטוקול).
- לשאלה האם הוא פתח את המגירה, השיב רס"ן ש' בשלילה (רס"ן ש', עמוד 51 לפרוטוקול).

23. רס"ל א' לא זכר האם היו איתו חיילים נוספים כאשר מצא את הכסף (רס"ל א', עמוד 43 לפרוטוקול).
24. לשאלת בית המשפט האם כאשר הוא יצא מהחדר הכסף היה בארונית, השיב רס"ל א' שכן, הוא לא נגע בו וגם אף אחד אחר (רס"ל א', עמוד 48 לפרוטוקול).
25. לשאלת ביהמ"ש מה יש לו לומר על כך שהתובע אמר שהכסף היה מפוזר על הרצפה, השיב רס"ל א': "אנחנו לא פיזרנו אותו, חד משמעי הכסף לא היה מפוזר כאשר יצאנו" (רס"ל א', עמוד 48 לפרוטוקול).
26. מעדותו של רס"ן ש' עולה כי הייתה כמות גדולה של כסף (רס"ן ש', עמוד 52 לפרוטוקול). אירוע בו מוצאים הרבה כסף הוא אירוע חריג (רס"ן ש', עמוד 53 לפרוטוקול).
27. כאשר התבקש על ידי בית המשפט להתייחס לעדות התובע לפיה שטרות היו פזורים לכל עבר, השיב רס"ן ש': "אני לא זוכר שהכסף יצא מהמגירה, יכול להיות שכן אדם נכנס אחרינו לבית. אמרתי בתצהיר ובעדות, יכול להיות שאדם נכנס אחרינו ולקח את הכסף" (רס"ן ש', עמוד 56 לפרוטוקול).
28. רס"ל ע' עמד על כך שהחיילים חיפשו אחר מחבל מבוקש. לשאלה האם הכוח חיפש גם אמל"ח, השיב: "לא זכור לי, חיפשנו מבוקש חמוש בבית. היה לנו יעד ספציפי. היה לנו איתור. נכנסנו למצוא בן אדם מסוים בבית הספציפי הזה" (רס"ל ע', עמוד 58 לפרוטוקול).
29. לשאלה מי מצא את הכסף, השיב רס"ל ע' כי אינו זוכר (רס"ל ע', עמוד 60 לפרוטוקול).
- לשאלה כיצד ידע בזמן אמת שגילו כסף, השיב רס"ל ע': "אני זוכר שהייה ביעד, אני זוכר קולות של לוחמים שאומרים שיש נושא רגיש בבית, מי אמר מה או מי גילה או מי מצא או מי ראה אני לא יודע" (רס"ל ע', עמוד 61 לפרוטוקול).
- רס"ל ע' זכר שהוא שמע את המפקד אומר לא' לשמור על הכסף (רס"ל ע', עמוד 62 לפרוטוקול). לפי עדותו א' עמד במפתח הדלת ולא נתן לאף אחד להיכנס, אלה היו ההוראות (רס"ל ע', עמוד 62 לפרוטוקול).
- לשאלת בית המשפט האם ראה את החדר הזה, השיב רס"ל ע': "סביר להניח שראיתי... לא זוכר את החדר ספציפי, הייתי כוח סריקה ועברתי בחדרים. זה היה במצב של סיכון א' והדברים נעשו למציאת אדם ונעשו במהירות ובמקצועיות ובלי לבזבז זמן. אולי לא, אולי חוליה אחרת הייתה מופקדת, אני לא זוכר אם הייתי בחדר הספציפי הזה" (רס"ל ע', עמוד 63 לפרוטוקול).

ניתוח העדויות

30. עדות התובע הייתה אמינה. היא נתמכת בעדויות העדים מטעמו.
- עדות התובע בנוגע להימצאות השטרות בתוך מגירה, נתמכת באמור בהודעתו של רס"ן ש' במצ"ח.
- עדותו בנוגע לכך שדובר בכסף רב נתמכת בעדויות החיילים ולא ברורה טענת ב"כ הנתבעת בסיכומים לפיה התובע לא הוכיח כי החזיק בסכומי הכסף הנטענים.
- התובע התלונן על גניבת הכסף ביום האירוע, בפני צלמי הטלויזיה שהיו במקום.
- ביום האירוע נמסרה הודעה לחבר הכנסת מוחמד ברכה על אשר אירע (התובע, סעיף 18 לתצהיר).
- מספר ימים לאחר האירוע התובע פנה למפקדת התיאום והקישור והודיע על כך (התובע, סעיף 19 לתצהיר).
31. אני דוחה את טענת הנתבעת לפיה התובע לא הוכיח קיומה של כספת. התובע העיד על קיומה של הכספת. הוא גם העיד כי במועד הרלבנטי הייתה הכספת ללא הדלת, לאחר שזו נלקחה לתיקון. ע' העיד אף הוא כי הייתה במקום כספת גדולה, ללא דלת. לפי עדותו של ע' הכספת הייתה בגודל דוכן העדים, וצבעה חום (ע', עמוד 13 לפרוטוקול).
- התובע שרטט היכן בחדר הייתה הכספת. לפי השרטוט היא הייתה ליד השידה.
- רס"ל א' העיד כי הכסף היה בתוך ארונית מעץ, צמודה לקיר (רס"ל א', סעיף 23(ב) לתצהיר). לפי עדותו הכספת הייתה בגודל דוכן העדים (רס"ל א', עמוד 47 לפרוטוקול).
- מהעדויות עולה כי הארונית עליה דיבר רס"ל א', בה נמצא הכסף, היא הכספת אשר עליה העיד התובע.
- התובע העיד כי על הכספת היו מנורה וטלפון. בסרט שהוגש על ידי התובע רואים ארונית לצד השידה, מאחורי הכתב, כאשר עליה מנורה.
- עדותו של רס"ן ש' תמכה בכך שלכספת לא הייתה דלת.
32. לטענת ב"כ הנתבעת, לא הוכח כי התובע חזר לביתו מיד עם יציאת כוחות הצבא. לטענתה, התובע העיד כי האירוע נמשך עד השעה 06:00 בבוקר ואילו שעת היציאה של החיילים הייתה 03:50.
- התובע העיד כי החיילים היו בדירה כשלוש שעות (התובע, עמוד 30 לפרוטוקול).
- רס"ן ש' הצהיר כי החיילים יצאו מהדירה כאשר התחיל לעלות האור (רס"ן ש', סעיף 18 לתצהיר).

רס"ל א' הצהיר כי: "ההוראה שקיבלנו הייתה לצאת מן הבית לקראת אור יום. למעשה שהינו בבית עד שהיה אפשר לצאת ממנו, וכך עשינו" (רס"ל א', סעיף 21 לתצהיר).

רס"ל א' לא זכר בחקירתו כמה זמן היו החיילים בדירה (עמוד 44 לפרוטוקול). בהמשך הוא השיב כי הם לא היו במקום שלוש שעות (רס"ל א', עמוד 45 לפרוטוקול). לפי עדותו הם יצאו מהדירה לפני הזריחה (עמוד 48 לפרוטוקול).

רס"ל ע' הצהיר כי עם עלות השחר הכוח יצא מהבית. השעה המדויקת לא זכורה לו (רס"ל ע', סעיף 20 לתצהיר).

רס"ל ע' העיד כי הם יצאו בשעות הבוקר המוקדמות (עמוד 65 לפרוטוקול).

לא די בעדויות שנשמעו על מנת לקבוע כי החיילים היו בדירה פחות משעה. רס"ן ש' מסר בהודעתו במצ"ח כי החיילים יצאו בשעה 03:50 אולם אמירה זו איננה מתיישבת עם יתר הראיות בתיק.

מהראיות שהוצגו לא ניתן, אפוא, לקבוע כי קיים פער זמנים בין המועד בו יצאו החיילים מהדירה ובין חזרת התובע אליה. התובע הדגיש בעדותו כי הוא חזר מיד עם יציאת החיילים, ואני מקבלת את עדותו זו.

33. אני מקבלת את טענת הנתבעת לפיה עדותו של התובע כי מסר את דלת הכספת לתיקון כיון שהיתה באחריות עוררה תמיהה בהתחשב בכך שהוא רכש אותה 15 שנים לפני האירוע. התובע עצמו השיב בשלב מסוים שאינו יודע אם אכן הייתה באחריות. עם זאת לא די בכך כדי לקעקע את עדות התובע במלואה.

בניגוד לטענת ב"כ הנתבעת בסיכומיו לפיה התובע לא מסר במצ"ח כי הכספים היו במגירה אשר נפרצה, התובע מסר כבר בהודעה הראשונה כי הכספים היו במגירה התחתונה אשר הייתה נעולה במנעול (שורות 15 – 16 בעמוד 2 להודעה נ/2).

34. בעדויות החיילים התגלו סתירות, אשר את חלקן ניתן לייחס לזמן שחלף.

35. רס"ל א' העיד כי הכסף היה על מדף. רס"ן ש' מסר בהודעה למצ"ח כי הכסף היה במגירה. גם בביהמ"ש העיד רס"ן ש' כי הכסף היה במגירה.

התובע העיד כי המגירה הייתה נעולה ויש להניח כי במסגרת חיפוש האמל"ח פרץ הכוח את המגירה. החיילים לא התייחסו לחיפוש שנעשה במגירה. לשאלת בית המשפט השיב רס"ל א' כי הוא פשפש בארונית כי הוא סרק אותה (רס"ל א', עמוד 42 לפרוטוקול).

36. לשאלה איזה כסף ראה, השיב רס"ן ש': "אני לא ראיתי את הכסף בעיניים. אני לא זוכר שראיתי את הכסף בעיניים. לא דיווחתי שראיתי ולמיטב זכרוני לא ראיתי, מה שאני יודע זה מה שא' פרט לי" (רס"ן ש', עמוד 51 לפרוטוקול).
- לשאלה האם הוא ראה שקלים ודולרים השיב רס"ן ש': "לא ראיתי, לא זוכר שראיתי, הבנתי שיש את הכסף הזה, הבנתי את זה מא'" (רס"ן ש', עמוד 51 לפרוטוקול).
- רס"ל א' הצהיר כי הוא מצא דולרים. בתצהירו הוא שולל במפורש שהיו שקלים או זהב או כל סוג של כסף. רס"ן ש' מסר בהודעתו במצ"ח כי: "במהלך הסריקה גילינו באחת המגירות בבית כמות גדולה של כסף, דולרים, שקלים ואולי כסף זר נוסף" (שורות 19 – 20 בעמוד 1 להודעה נ/4). האמור בהודעה אינו מתיישב עם עדותו של רס"ל א'.
- כאשר הופנה רס"ן ש' להודעתו במצ"ח, שם כתב כי הוא ניגש ווידא שהכסף נמצא ונשאר במגירה (שורה 24 בעמוד 1 להודעה) השיב: "אני לא מספר מה ראיתי, החוקר שאל אותי מה מצאנו בבית. מצאנו זה הצוות שלי מצא, זה לא אומר שאני מצאתי באופן ספציפי" (רס"ן ש', עמוד 51 לפרוטוקול).
37. רס"ל א' העיד כי הוא יצא אחרון מהבית. כסמל של המחלקה הוא תמיד הולך אחרון, כמאסף (רס"ל א', עמוד 46 לפרוטוקול). לפי עדותו, רס"ן ש' יצא ראשון (רס"ל א', עמוד 46 לפרוטוקול).
- רס"ן ש' מסר בהודעתו במצ"ח גרסה אחרת, לפיה הוא ורס"ל א' עזבו אחרונים את החדר (שורות 10 – 11 בעמוד 2 להודעה שסומנה נ/4).
- לשאלה מי יצא ראשון ומי אחרון השיב רס"ל ע' כי אינו זוכר (רס"ל ע', עמוד 64 לפרוטוקול). כאשר נאמר לו שא' אמר שהמפקד יצא ראשון, השיב: "סביר להניח" (רס"ל ע', עמוד 64 לפרוטוקול). לשאלה מי יצא אחרון, השיב רס"ל ע' כי סמל בקבע בד"כ סוגר את הכוח ובמקרה הזה מדובר ברס"ל א' (רס"ל ע', עמוד 64 לפרוטוקול).
38. רס"ל א' העיד כי רק הוא היה בחדר, בניגוד לעדות התובע ועדותו של ע' לפיה היו בחדר שלושה או ארבעה חיילים.
39. רס"ל א' נכנס לחדר בשלב השני של הפעילות, ולא ראה מה אירע בשלב הראשון של הפעילות. לא כל החיילים שהיו באירוע נחקרו במצ"ח. לא כל החיילים העידו בביהמ"ש, והדבר פועל לחובת הנתבעת.

40. לאור האמור לעיל ביחס לעדויות וכאשר עלי להעדיף את אחת הגרסאות, אני מעדיפה את גרסת התובע לפיה כאשר הוא חזר לביתו הוא גילה כי נעלמו כספים שהוחזקו בכספת.
41. אני דוחה את טענת הנתבעת לפיה מישהו אחר גנב את הכסף.
- התובע וע' העידו כי הם חזרו אל הבנין מיד כאשר החיילים עזבו והדבר תומך בכך שלא נכנס אדם אחר בין יציאת החיילים ובין חזרתם.
- התובע העיד כי: "אף אחד לא נכנס לבית חוץ מהחיילים, אני מאמין שאפילו ציפור אחת לא נכנסה לבית חוץ מהחיילים, כי היה עוצר ברחוב, לא היה אף אדם ברחוב" (התובע, עמוד 28 לפרוטוקול).
- אשר לסברה לפיה השכן א', אשר לא יצא עם כולם, הוא שגנב, אולי, את הכסף, התובע השיב כי: "א' לא נכנס לבית, ולא ירד ונכנס לבית שלי, הם פרצו את הדלת של א' ונכנסו אליו" (התובע, עמוד 29 לפרוטוקול). סברה זו אף אינה מתיישבת עם עדותו של התובע לפיה מגירות הכספת היו נעולות.

אחריות המדינה

42. לטענת התובע הנתבעת אחראית למעשי החיילים ועליה לפצותו בגין הכספים שנגנבו. לחלופין טוען התובע כי האירוע ונזקיו נגרמו גם בשל רשלנות החיילים. עוד לטענת התובע יש להטיל על הנתבעת את חובת הראיה ונטל השכנוע.
- לטענת התובע, היה על החיילים לדאוג לכך שבעל הבית יימצא במקום בזמן החיפוש, היה עליהם לקרוא לבעל הבית אחרי שמצאו את הכסף בדירה כדי שיקח אותו או יפקח עליו וכן לקרוא לו כאשר הם עזבו את הדירה, על מנת לאפשר לו לשמור על כספו.
43. לטענת הנתבעת, נטל ההוכחה המוטל על התובע גבוה מאד, שכן מדובר בטענה מהמישור הפלילי. עוד לטענתה, סעיף 5 [לחוק הנוזקים האזרחיים](#) קובע כי הוראות סעיפים 38 ו- 41 לא יחולו על המדינה. הנתבעת טוענת עוד כי היא לא התרשלה במהלך ביצוע תפקידה וכי היא אינה אחראית למעשה ביזה.
- בעניין האחריות למקרי ביזה הפנה ב"כ הנתבעת [לת"א \(שלום י-ם\) 7808/96 בוטמה נ' מדינת ישראל](#) (פורסם בנבו, 1.7.98).
44. אני מקבלת את טענת הנתבעת לפיה אין להטיל עליה אחריות שילוחית בגין גזל. עם זאת, אין בכך כדי להביא לדחיית התביעה.

45. עובר לאירוע הייתה הדירה בשליטה המלאה והבלעדית של החיילים, לאחר שהוציאו את התובע ומשפחתו מהדירה, והדבר המטיל עליהם ועל המדינה חובה ביחס לרכוש שנשאר במקום. על חובה במקרה שבו הנכס היה בשליטה המלאה והבלעדית של הצבא ואחריות המדינה בנסיבות אלה ראו את [ע"א 46/75 מדינת ישראל נ' לבנשטיין](#), פ"ד ל(1) 716 (1976).

46. סעיף 41 [לפקודת הנזיקין](#) קובע כי:

"בתובענה שהוגשה על נזק והוכח בה כי לתובע לא היתה ידיעה או לא היתה לו יכולת לדעת מה היו למעשה הנסיבות שגרמו למקרה אשר הביא לידי הנזק, וכי הנזק נגרם על ידי נכס שלנתבע היתה שליטה מלאה עליו, ונראה לבית המשפט שאירוע המקרה שגרם לנזק מתיישב יותר עם המסקנה שהנתבע לא נקט זהירות סבירה מאשר עם המסקנה שהוא נקט זהירות סבירה - על הנתבע הראיה שלא היתה לגבי המקרה שהביא לידי הנזק התרשלות שיחוב עליה."

סעיף 5א(4) [לחוק הנזיקים האזרחיים](#) (אחריות המדינה), התשי"ב-1952 קובע כי:

"הוראות סעיפים 38 ו-41 [לפקודת הנזיקין](#) [נוסח חדש] לא יחולו בדיון בתובענה, ואולם רשאי בית המשפט לקבוע כי יחולו הוראות סעיפים אלה אם מצא כי הדבר מוצדק בנסיבות הענין ומטעמים שיירשמו."

בתיקון [לחוק הנזיקים האזרחיים](#) בו נוסף לחוק סעיף 5א (חוק הנזיקים האזרחיים (אחריות המדינה) (תיקון מס' 4), התשס"ב-2002, ס"ח 1862) נקבע כי:

"הוראות פסקה (4) של סעיף 5א לחוק העיקרי, כנוסחן בסעיף 3 לחוק זה, לא יחולו על תובענה ששמיעת הראיות בה החלה לפני תחילתו של חוק זה."

סעיף 5א(4) לחוק חל, איפוא, בענייננו.

יחד עם זאת, בנסיבות המקרה, לאור אופי הפעולה ולאור העובדה שהחיילים הם אלה שפינו את התובע מביתו לצורך הפעולה והחזיקו בדירה באופן בלעדי, מבלי שתובע הייתה יכולת להישאר במקום ולשמור על רכושו, לאור העובדה שאין מחלוקת כי בעת החיפוש נמצאו בדירה שטרות רבים ולאור סמיכות הזמנים בין יציאת החיילים מהדירה וחזרת התובע, יש מקום להעביר את נטל הראיה אל הנתבעת.

החיילים העידו, אמנם, על שמירה שנעשתה על הכספים בזמן שהחיילים היו בדירה, אולם ייתכן שהשמירה לא הייתה מספקת. אירוע הגניבה מתיישב יותר עם המסקנה

שלא ננקטה זהירות סבירה בשמירה על הכסף בעת שהיית חיילי צה"ל בביתו של התובע, מאשר עם המסקנה שנקטה זהירות סבירה.

גובה הנזק

47. התובע הצהיר כי בזמנים הרלבנטים עסק, בין היתר, בסחר עופות וביצים והוא נהג לשמור כספי מזומן בכספת (התובע, סעיף 15 לתצהיר). לפי תצהירו, מידי שנה, בתחילת חודש הרמדאן, שהיה בתקופה הרלבנטית לאירוע בחודש נובמבר, היה עורך ספירה לכספת על מנת להוציא מצוות "אלזכאה" - מצווה דתית של מתן צדקה בעד הכסף שברשותו - ומבצע רישום ע"ג כל חבילת כספים (התובע, סעיף 16 לתצהיר).

עוד לפי תצהירו: "לפני מעשי הביזה של הכוחות הצבא היה בכספת: סך של 60,000 ₪ מתוכם 50,000 ₪ בשטרות של 200 ₪ ו- 10,000 ₪ בשטרות של 100 ₪, כלומר היו 6 חבילות בסך של 10,000 ₪ לכל חבילה. בנוסף, היו עוד שתי חבילות של \$10,000 וחבילה של \$3,500 כולן בשטרות של \$100. כמו כן, היו 5,600 דינרים ירדניים וזהב שלא נבזזו ע"י הצבא. ואכן עם תום הפלישה של כוחות הצבא, מצאתי סך של 9,700 בשטרות של 100 ₪ וסך של \$10,000 שהיו מפוזרים על הרצפה, כך שנגנבו ממני סך של 50,300 ₪ ו-\$13,500." (התובע, סעיף 17 לתצהיר).

48. לשאלה כיצד הוא יודע כמה כסף נגנב, השיב התובע כי ספר את הכסף שנשאר, והוא יודע כמה כסף היה לו לפני כן (התובע, עמוד 26 לפרוטוקול). התובע ספר את הכסף לפני הרמדאן. מאז ועד האירוע חלפו שלושה חודשים (התובע, עמוד 26 לפרוטוקול). לפי עדותו, הוא סופר פעם בשנה, לראות מה הצטבר (התובע, עמוד 26 לפרוטוקול).

49. אני מקבלת את עדותו של התובע בכל הנוגע לגובה הסכום החסר.

סיכום

50. הנתבעת תשלם לתובע 111,860 ₪ בצירוף הפרשי הצמדה וריבית מיום 20.6.04.
51. הנתבעת תשלם לתובע שכ"ט עו"ד בסך 20,000 ₪ בצירוף מע"מ.
52. כמו כן תחזיר הנתבעת לתובע את הוצאות המשפט בהן נשא, בצירוף הפרשי הצמדה וריבית ממועד כל הוצאה ועד ההחזר בפועל.
55. את הסכומים שנפסקו על הנתבעת לשלם תוך 30 יום מהיום.
56. ימי הפגרה יובאו במניין הימים.

ניתן היום, כ"ט תמוז תש"ע, 11 יולי 2010, בהעדר הצדדים.

עיריית כהן 54678313-7672/04